

CATALANITAT

SETMANARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any I

REDACCIÓ: Carrer d'en Vern, número 16
ADMINISTRACIÓ: Carrer d'en Vern, número 16
Tots els treballs firmats són de la
responsabilitat dels seus autors. No's retornen
els originals

Girona, 25 d'Desembre 1910

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Girona	150 Ptes. Trimestre
Fora	2 " "
Extranjer	12 " "
	Any

Núm. 21

ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

Nacionalisme

y República

En totes les tendències polítiques, la base nacionalista ha de ser la més ferma i més segura, per encloure la realitat del poble aont la lluita's desenrotlla, i l'coneixement racional d'aquest poble te de ser fonamentat en la seva historia i en la propria vitalitat. Volguerhi passar per demunt, es tancar els ulls a la claror per poguer negarla. Dintre Catalunya, a compás de la intensa acció nacionalista, aquesta idea s'ha infiltrat dintre la conciencia de tothóm, i tantsols pot negarla el polític que no pot sentir-la per no ser catalá o per veure mires egoistes en la negació d'aquesta realitat. El defecte que encloeu aquest coneixement, es que, per sentirlo d'una manera intensa i induptable, requereix un mínim de cultura que desgraciadament manca en gran part dintre els elements populars: per aixó l'acció nacionalista va prenguent més increment a mida que la cultura va difundintse entre totes les classes socials, i la millor propaganda de les nostres conviccions patriótiques es el foment de la instrucció i educació.

Un mal aparent de la nostra política nacionalista, es l'haverse originat en un medi refractari als grans estudis socials, haventli donat, per omisió d'aquets estudis, una aparència de regressió i de conservadurisme i l'haver deixat com a cuestió, més que secundaria, lliure, determinar la forma de govern.

Més l'intensitat de la vitalitat catalana es avui ja tant ufanosa i complerta, que s'ha imposat la disgregació de les seves forces polítiques, originaries de la mateixa doctrina, caracterisantse cada una per haverse adaptat a una diversa tendencia del esperit humá. I nosaltres, que sentim agermanarse dintre nostra la essencia catalanista a l'essencia liberal, tenim una forsa doble per la confusió dels grans ideals de Llibertat i Patria.

Pel m'fet de ser catalanista, no podém pas mantenir els ulls tancats a la miseria que en la realitat se

presenten els moderns problemes socials, i la nostra política forsosament deü inclinar-se envers les harmóniques solucions a n'aquest estat de coses. I, referents a n'aquest punt, les nostres solucions segurament foren més radicals que les preconisades per altres tendències polítiques que contenen ab la base obrera per encastellarshi els seus mediocres directors, deixantlos enlluernats ab ficticies promeses de renovament polític, quant l'intensa acció d'ells deuria encaminarse primordialment a un renovament social.

Naturalment que creiem molt més factible aquesta necessaria promulgació de lleis socials dintre un régim republicá que en un monárquic, percuant, primordialment, el problema social es un problema de moral, i aquesta s'entén diferentment de lo que ha de ser entesa dintre els partits monárquics espanyols.

En la nostra política, l'ideal de República va inherent als ideals socials, i l'adveniment de la una portaria en consecuenca la realisació dels altres. Per aixó té una doble forsa el nostre desitj de un régim republicá, basantse aquest en l'esperit de les modernes lligislacions referentes als problemes socials.

Totes les idees de liberalisme van incloses en la propria política nostra i'l nostre culte a la Llibertat, tant ferm i tant int'ns com el que sentim per Catalunya, ens agermana al pensament modern d'Europa en quant te relació concreta ab la nostra patria i ab el nostre sentiment d'humanitat.

Ja no son possibles les primitives regressions, aparentes o reals, del catalanisme: l'ánima de Catalunya ha rebut l'influencia de la modernitat europea, i la conjunció dels ideals de Patria i la Llibertat s'ha fet realitat dintre la política nacionalista republicana. Pel triomf de aquets ideals, que santifiquen la nostra joventut, son els millors anys de la vida nostra.

M. A.

Les conferencies de'n

Gabriel Alomar

Potser ni una sola vegada hi havia hagut en el moviment catalá una paraula tant concreta ni tant vehement, com la de en Gabriel Alomar, en les conferencies de aquets d'ersers dies. L'obra lenta, que desde el seu estudi de Mallorca, s'havia emprés, el poeta social, desde la premsa, intervinguent, amb una magna claretat de judici, en tots els moments difinitius de la vida catalanista, o de la Ciutat, dirigint la Joventut, concretant en la seva obra, la ánima dispersa de la multitud catalana, ha tingut are una concreta definició; per ell, devant la acció de Catalunya, reduida, per no dir acaparada al element burgués hi havia una porta que privava entrar, al obrer catalá, a fet tasca comú, amb els bons patriotes d'en aquell resurgiment de la rassa mediterrània, pletórica de vida; i ell, voluntariós, obrer de la ploma, ha esmersat tota la seva forsa intellectual en alsapremar la tancá aquella, devant dels ulls dels treballadors, ansiosos de quelcóm indefinit per ells, desorientats per falsos conductors, que'ls arrossegaven, elluernats cap a una obra no ja estéril sinó contrepoduent a les seves mateixes ansies redemptores, a fi de que veyent per entre les esberles de la porta, la llúm, la verdadera llúm catalana, l'ajudessim a obrirla de bat a bat, entrant com una ampla riuada feconda, a la «construcció de la ciutat ideal. Catalunya.

En les dugués conferencies que ha donat darrerament, Barcelona, ha sigut com la consagració de l'obra primordial, el moment difinitiu de correr el vél de la estatua construïda, el moment de tirar a terra l'obstacle, contra el qual ha dirigit durant tants anys la seva piqueta, i d'oferrir el pas, als de fora, a les forces inutilisades fins avui, a les multituds sedentes de ideals: per aixó la seva veu ha ressonat violenta i dominadora, pera ferse sentir dels iniciats en la acció catalanista «pás el Catalanisme Socialista!» per aixó ha causat, de moment, quelcóm semblant al pánico, dintre la unió burgesa catalana: més ben prompte ha lluit rellevant, la seva fé i la seva veritat,—i la seva paraula esdevingué esperansadora, com una paraula de justicia.

A l'Alomar, l'han jutjat malament els qui no'l conexien: s'ha dit d'ell qu'era un utópico, un idelista, qu'entre el cervell i el cor, tenia un apilonament de núvols que li privaven de veure la realitat, jo crec, que per el contrari te una visió tant clara i tant concisa, d'ella, com no li tenen els més intrigants en els afers polítics: aquesta reducció, aquesta puresa de linees que per ell prenen les altes realitats, son degudes a veure l'esperit, de les coses, bon xic apartat d'elles, d'haver marcat un camí als aconteixements, i del ample camp visual de la seva personalitat indisentible.

Nosaltres prou voldriem publicar integra la conferencia «Catalanisme Socialis-

ta» que organizada per l'Ateneu Enciclopedic, de Barcelona, va donar l'Alomar, el prop passat diumeije, nés en l'impossible de ferho reproduhim els més rellevantes fragments d'ella.

«Els tres problemes»

Resumint: hi ha tres problemes, a Catalunya: Primer, conflicte nostre de ciutadans davant la societat catalana; aixó es l'aspecte socialista. Segon, conflicte nostre de catalans davant Espanya; aixó es l'aspecte catalanista. Tercer, conflicte nostre d'espanyols davant d'Europa; aixó es l'aspecte civilista.

Aquets tres aspectes representen pera mi els tres graus del progrés de Catalunya: l'obrer té de ferse socialista; i el socialisme té d'apoderarse del catalanisme; així s'unirà Catalunya a la corrent europea o internacional. Europa ve a esser una mena de confederació espiritual, ont Espanya no hi está encara compresa. Es precís que Catalunya, al menos, se hi ajunti.

L'història moderna d'Espanya podria definirse així: una serie d'esforsos malaguanyats pera ferse europea; pera «federarse» esperitualmente ab Europa; una serie de temptatives infructuoses d'anexió a Europa. Les dues dinasties europees que hem tingut una darrera l'altra, els Austries i els Borbons, varen esser, en els seus orígens, empels d'Europa sobre l'arbre indigena espanyol. Però aquestes dinasties han anat aclimatantse nacionalisantse, espanyolisantse. Els amics d'Europa intentaren dues noves dinasties europees, en 1808, els Bonaparts ab el rei Josep; en 1870, els Savoies ab don Amadeo; però fracasaren. La República, altra forma europea, també fracassá, perquè Espanya ne era encara indigna. Y ara estem sofrint la desilució del malalt qui ha provat totes les medecines i cap li va bé.

¿Ont está la clau de la nostra presó? Ah! Jo no tinc altre esperansa que la capacitat de les classes obreres les úniques verges, les úniques no tacades per cap fracás. No son dinasties lo que hem d'importar, com una moda europea; perquè no es Europa qui te de venir a nosaltres. Som nosaltres qui tenim d'encaminarnos a Europa. No cerquem una «forma» de govern sinó una «mobilitat» de govern. Se tracta sols, de «marxar». Se tracta, no ja de fer nos marxar, sinó de evitar que se'ns «aturi» Ja m'enteneu bé. No demanem un principi «actiu». Demanem la desaparició del principi «passiu» qui ens té empresonats, pera que no caminem. Demanem una clau no un automóbil. L'automóbil ja es a la porta. Però la porta no podem obrirla, i ens hi fem a coses contra ella. Y fora de la porta, els brassos d'Europa ens esperen pera acullirnos... Obriu, dones, la porta ciutadans!

L'única forma de progrés actual es el socialisme. L'única materia o instrument de progrés actual son els treballadors. Totes les formes de progrés, en l'història, han tingut un caràcter d'universals; els homes i els pobles qui les promouen treballaven per tot el món. Eren imperialistes o eren federatius, que lo mateix dona.

Un dia l'Imperi Romà volia dominar tota la terra. L'altre dia, el cristianisme unia a tots els homes per sobre les nacions, i se deia catòlic, això és, universal. El Pontificat i l'Imperi, el Renaixement, la Reforma, l'Enciclopedia, la Revolució francesa, Napoleó, el socialisme; veus aquí la successió històrica de les tendències universals. Nosaltres sortim de dues de aquestes tendències universals: en lo polític, sortim de la Revolució francesa: en lo social, som fills del socialisme. L'una i l'altra se complementen.

Doncs bé: la Revolució es un moviment occidental qui ab poc més d'un segle de diferència va passar d'Anglaterra a França, i ara truca a les portes d'Espanya poc més d'un segle després d'haver renovat la França. Contra la Revolució, qui atacava interessos universals, hi va haver una resistència universal, qui acabà en la batalla de Waterloo. En aparença, la Revolució va ésser vensuda; però en realitat alcançà victòria.

Una intervenció material de tota l'Europa de l'antic règim va combatre contra la Revolució. Avui les coses són al revés: una intervenció espiritual de tota l'Europa del nou règim ens impulsa a la renovació de la vella Espanya. És com un couiagi; és l'empenta natural de les aigües a rompre la resclosa, la resclosa que nosaltres volem obrir. Obrim-la depressa, que si no se romprà, i les aigües poden anegarnos a tots!

I aqueixa intervenció espiritual d'Europa, en el darrer trimestre de l'any passat, va pendre les magnès proporcions de una intervenció de fet, tombant el Govern de la tirania.

Ens cal docs, donar a Espanya carta de ciutadania dins Europa; i que tots nosaltres poguem construir la ciutat interna que portem en les entranyes, com una concepció de l'Esperit diví. Posem una eina d'obrer concient en cada mà d'infant i d'home, pera que, com aquella primitiva francmasoneria internacional qui construí les catedrals gòtiques, construeixi la ciutat segons el pla ideal de cada pensament.

Catalunya necessita integrar-se en l'evolució universal dels pobles i en la gravitació o federació, en quant a la terra. I sols el socialisme uneix en un sol tot aqueixa doble aspiració d'universalitat; el socialisme ve a ésser en lo polític lo que es el monisme en lo filosòfic: es una facultat indefinida de modificarse en el temps, i d'exten-dres en l'espai geogràfic.

Fanatisme obrer

Però, ¿perquè l'obrer no havia de renovar precisament aqueix catalanisme, especie de Budha ab el ventre immens i dorat, davant qui s'ajupen els farts de la terra? ¿Per qué l'obrer pateix de l'interioritat contraria; perquè el seu individualisme prova que se encara monàrquic en el fons, ja que tot remat es monàrquic? Està sotmés an el conductor i delega en el conductor tota voluntat i tot ideal. L'obrer està avui hipnotisat; vol, vagament, una revolució; però no té plena idea de lo que vindrà després d'aqueixa revolució. Aplau-deix el medi, però ignora el fi. Aplau-deix les frases qui parlen infladament de medis revolucionaris, però ignora les construccions socials.

Mira en les mans la piqueta pera enderroc; però no acaricia encara la paleta pera edificar sobre l'enderroc. Com els infants, te un convenciment de la seva infe-

rioritat, i renuncia en mans del conductor, qui pera ell es un pare, un rei. I per això dic que es encara monàrquic. Les monarquies són formes primitives, en relació a les repúbliques, qui corresponen a estats més perfectes. Jo vull doncs, que l'obrer sia, de fet republicà, i que's governi a si mateix, i que per si mateix pensi i obri.

Encara us diré més: l'obrer qui entrega son pensament a la suggestió d'un sol home, es un obrer catòlic; perquè delega en un papa infalible la formulació dels dogmes en que ell mat ix creurà.

Quan jo vaig ajuntarme an el catalanisme, aquest estava encara en l'època de infància, i la meua paraula va ésser: cal obrir les portes a la totalitat de les qüestions polítiques, catalanes, espanyoles, europees. Avui quan tinc a honor afillarme públicament en el socialisme dic també an els obrers: intervingu en tots els aspectes de la política, aspectes europeus, aspectes espanyols, aspectes catalans. Catalunya, políticament no es sols una escola o un ideal; es un fet es una realitat, es una unió entre homes i terra; es un suman en la suma de la civilització. Doncs bé, obrers catalans; apodereuvos de Catalunya; violeula si convé; fecondeula del vostre ideal, que ella tindrà el que li doneu vosaltres.

Barcelona, això es, Catalunya, qui batgega aquí al defora; es un dels fogars del treball europeu, es una forja del nostre Prometeu interior. I bé: ¿voleu saber quina es la inferioritat de Catalunya, la inferioritat de Barcelona? Si parleu de Barcelona en les plasses dels grans centres europeus i us pregunten com se troba d'ideals l'obrer català, ¿que podreu respondre? Tindreu de respondre, baixant els ulls, que l'obrer català no es encara socialista! Que l'obrer català es encara monàrquic, monàrquic de conductors; catòlic, catòlic de papes...—Nosaltres, els veritables catalanistes d'esquerra, estem situats llastimosament entre un regionalisme materialista, burgès, reaccionari, i un proletariat encara inorgànic, primitiu, inconcient. ¿Com voleu que la nostra obra pugui ésser fecunda?

La revolució pera l'evolució

Lo més trist de la nostra política es que no hi ha possibilitat d'evolució. Els veritables culpables de tota revolució, entre nosaltres, són els de dalt perquè han dificultat l'evolució. Perquè l'evolució risme espanyol té per fi principal aquest fer possible l'evolució. Voldria una revolució qui ens portés l'imperi de l'evolució.

El tren està parat, i se li vol donar una empenta, pera que marxi. L'inercia el fa estar aturat avui. Si li donem un moviment, l'inercia mateixa el farà marxar.

Tant el problema catalanista com el problema laic, jo crec que son incompatibles ab el règim. La federació es incompatible ab la monarquia pura, centralista per naturalesa, perquè'ls exemples de federacions monàrquiques com Alemanya o Austria són imperis, i no reialmes. En quant al problema laic, ont està comprés el problema obrer, es doblement incompatible ab la tradició dinàstica i ab la Iglesia.

La redempció obrera, com tota llibertat, sols té dos medis pera alcançarse sense revolució: aquets dos medis evolutius són l'Escola i el Parlament; l'un social i l'altre polític. L'Escola serveix pera donar an els fills l'idea o l'esperit que demà ells mateixos convertiran en paraula, en Verb, desde'l parla ment. — Doncs bé: ja veia com després de dominada la revolta de juliol la repressió va anar directament contra les escoles laiques, i se contestà a la revolució ab un Govern qui impossibilitava més encara l'evolució...

Literatura

Llibre d'amants

A P. Sastregener

L'estiu esclatava en colors i perfums. Quant tu vingueres com cada nit, a somniar en l'amor d'unes roses blanques sota els pins sagrats, hi havia quecom de misteriós i profètic en les teves paraules. Vaig trovarte més hermosa qu'altres dies; els teus ulls brillaven enigmàtics am llum de constel·lacions i en el caminar i en tots els teus gestes s'hi endevinava una joia i una pau beatífiques.

Una fé immensa omplenava el teu cor perquè quant els meus brassos te prengueren inclinares el cos am gracia infantina, el teu rostre, flor lilial, s'oferi en primícia blanca i pura.

No se quines paraules vaig pronunciar en la solemnitat d'aquella hora; i o se quines carícies ardentes degueren executar les meves mans. Tú'm cenyires fortament el coll am els brassos i recolsantme'l cap demunt els pits, tot just florint, posares els llabis sobre'l meu front, sobre els meus ulls i sobre els meus llabis. I fou un moment solemne aquell que jo vaig sentir la ardència de la teva boca entrar fonentse dintre la meua....

Després ja vaig sentir l'influència de la meua superioritat, després fores tú qui rebé'l foc de les besades sobre les galtes i com roses blanques s'hi encengué la sang d'altres roses;—les roses dels meus besos.—Els teus llabis murmuraven passió, les flors del teu pit rebí'l sol que devia tornarles espléndides i en un tremolor de goig es sentia defallir ubriac del vi d'amor que bevias en el calzer dels meus llabis.

Entre la blava profunditat del cel i les testes escabellades dels pins, va passar un vol d'aus blanques, llavors els teus ulls sentiren un fort desitj de plorar, el teu debil cos tenia necessitat d'un altre que l'hi dongues vida, el teu esperit defallia en la forsa omnipotent d'un encant. Tota tú te oferires, i com un sacerdot vaig consagrar-te en l'Amor; i jo vaig pendret per Esposa sota'l tabernacle dels pins davant l'inmensitat immaculada dels cels, sota'l mirar insistent de les estrelles.

Y en la pau de la nit, les meves paraules saltaren gloriuses per entre les roses qu'anaven en el secret del jardí.

Al fruir el sacrifici crehuà'l cel d'Orient, on comensava a enrogir l'aubada, un estol d'aus negres qu'es perderen en la penombra de les montanyes dormides. Y els meus ulls s'enfosquiren en la negror d'un presentiment.

***

Avui, com tu avans, he anat a somniar en l'amor d'unes roses blanques sota els pins sagrats. El temps autòrnal ha arribat i am ell una fredor que gabra'ls meus sospirs entre les roses mortes.

Els petals i les fulles agonitzaven en terra, escoltant la crudel cansó del vent que futeja'ls arbres. Per el cel es deleitan gegantins els plec's d'un negre mantell; nuvols de dol i de mort.

Els xiprers semblen una professó de monjos gegants i cavilosos que caminen en silencios romiatje vers l'infinit.....Entre aquelles ombres viu l'esperit d'ella.

Estimada! Estimada!.....Vina a mi. On s'ha perdut el misteri de les teves paraules? On mort la llum intensa dels teus ulls i la rohentor dels teus llabis?

Estimada! Estimada!.....Quina forsa fatal t'ha pres dels meus brassos? Torna al meu costat. Vina a gosar l'Amor sota el tabernacle dels pins sagrats! Vina a somniar l'Amor d'unes roses blanques.....

Estimada!... Per quina contra voluntat després d'haverte prés per Esposa en aquella nit de gloria, t'he perdut per sempre? Vina a endolcir les llàgrimes dels meus ulls enrogits, am el balsam d'or de la teva cabellera.

JOAN MONSALVATJE

Barcelona, desembre de 1910.

Notes polítiques

Depuració republicana

Barcelona deu estar profundament agraïda als diputats catalanistes, que en el debats sobre l'administració de que es objecte per part de la majoria radical, han lograt fer patent la ruina a que la condempnaven. Més, encara; després de evitarli la ruina material, han lograt donar un cop mortal a la ruina moral que per ella representa la omnimoda potestat del capdill dels radicals.

La seva expulsió de la minoria republicana ensemps que de la coalició republicana-socialista, per les públiques manifestacions dels senyors Azcárate i Pau Iglesias, deuria mermar tant la seva importancia política, que si'l poble tingués un grau mínim de cultura suficient per distinguir l'home honrat del prevaricador, la mort política den Lerroix seria consumada. Podria continuar la vida de luxe i de comoditats a que s'ha entregat, podria dedicarse als seus negocis bancaris, però jamai podria aspirar a presentarse novament davant el poble en gest de conductor, per cuan s'ha fet acreedor al menyspreu i al odi popular. Desgraciadament manca aquest civiltisme en les classes popular, i encara els hi faran entendre de bona fé que l'expulsió de'n Lerroix, obehida a les seves prevaricacions administratives son obra de la reacció, a la que s'han venut en Pau Iglesias i en Gumersindo de Azcárate.

¿Perqué negar que nosaltres ens alegrém d'aquesta condempna del procedir administratiu den Lerroix? El nostre goig es inténs i veritable, majorment perquè creiem que ab aquesta depuració se fa obra netament republicana.

L'administració, enterament a mans de republicans radicals, del ajuntament de Barcelona, era una ignominiosa taca davant de tothom, una evident prova de que la idea de república amparava les dilapacions més arbitràries e ilegals, i que els monàrquics no haurien pas oblidat per posar emparangó les concupiscencies republicanes. Més l'excecació d'aquest comportament per dugues persones respectabilissimes, han lograt purificar l'ambient de pestileucies, i han acusat personalment al culpable, degradantlo públicament, i expulsantlo del seu partit per indigne de continuarhi. Aquesta magnífica acció, ha sigut un gran pas envers el conqueriment de la República, molt més eficás que tots els parlaments, discursos i conferencies den Lerroix.

***

Política ministerial

Una estranya paradoxa en la política espanyola, la constitueixen les declaracions d'alguns diputats monàrquics, combaten l'acte enérgic dels senyors Pau Iglesias i Azcárate, expulsant de la minoria republicana a n'en Lerroix ¿Perqué deu savelshi greu la divisió entre republicans? La resposta la dona el sentit comú, i es que saven positivament que com més forses personals tingui en Lerroix, menys provable es l'instauració de la República. El capdill radical, duran el debat, va pre-

ferir una brahonada, al dirigir-se al govern per dirli que podria governar ab ells o contra d'ells, mes que sense ells no podria. Aquesta revelació, demostra qu'en Lerroux se creu ab forses per mutilar als governs, però que no'n fa ús. Ahont es, doncs, el compliment dels seus devers de republicà?

La depuració republicana, es una gran obra de república: per aixó la temen els monárquics. Els tenien un gran argument an el desballestament administratiu de Barcelona per blandir contra la República, i els republicans veritables l'han desfet ab la seva rectitut i ab la seva conciencia.

Del debat se'n desprén que'l Govern consentia i potser amparava les disbauxes lerrouxistes, i per l'esfors i l'èxit dels diputats catalanistes i dels capdills republicans s'ha posat en evidència de tal manera, que ja no més li queda el recurs de complir la llei. De manera que'l Govern amparava lo que la conciencia republicana ha execrat.

Tot aixó's desprén també de les manifestacions oficioses d'un actual ministre, quin cau fins al extrem, que revela una mediocritat d'intel·ligència i una absoluta carencia de sentit polític, de volguer defensar al actual arcalde barceloní pel fet de ser un gran capitalista, i ab aixó vol presentar-lo com a garantia dels bens comunals. ¡Estranya teoria! segons el senyor ministre, la honradesa es sols propria dels rics, i la pobresa per si mateixa enclou un estigma de defraudació... Els anteriors arcaldes de Barcelona, menys favorecuts de la fortuna que l'actual, deuen haver llegit les declaracions ministerials ab un somris d'indulgència envers el pobre ministre, que no té cap culpa de que la seva mentalitat pensi tant rudimentariament.

Accio republicana

Ab la solució republicana que s'ha fet dintre la minoria del Congrés, ha vingut un moment propici per efectuar-se una unió entre tots els demés factors republicans.—La teoria autonomista es acceptada irrecusablement per totes les fraccions, i ja no hi han profundes divergencies de criteri que s'oposin a una acció conjunta. Els periòdics republicans que admetien un estat de concordia fictícia e impolítica, han hagut de decantar-se fatalment cap a selecció; han proposat també la unió de totes les forses nobles deixant apart el partit radical condemnat per la seva gestió administrativa, que'l residència per incapàs de portar una bona obra de govern.

Més, a n'aquesta unió, Catalunya presenta un estat particular, justificat per haver-hi la qüestió previa del nostre nacionalisme, donant-li un aspecte diferent del republicanisme de les demés regions ahont encara no s'hi apercebut els estats de conciencia derivats de la seva nacionalitat.

Una unió completa, una fusió o identificació, dintre Catalunya, dels elements nacionalistes republicans ab els republicans de tots els altres matissos, però que no sentin el nacionalisme català, casi no es possible, perquè hi han obstacles que se hi oposen: la negació del nacionalisme, porta en consecuencia la de l'autonomia, i a pesar d'atmetrela tots en teoria, veiem en la pràctica la conculcació de la mateixa.

Dintre de Catalunya, excepció feta dels radicals, tot republicà deu esser ensemps, nacionalista, lo que involucra el us de la llengua catalana i un sentiment de catalanitat que encara molts no volen pas sentir: però fora de Catalunya allí si que poden unir-se totes les forses republicanes, i obrar ab un gest harmònic conduent al cambi de règim actual. Dintre Catalunya, nacionalistes republicans: fora d'ella, tinguent com a problema únic el

cambi de règim, exclusivament republicà. Aixís laborem ensemps per Catalunya i per la República.

Entitat Nacionalista Republicana de Girona

Diuenje passat, va tenir llóe, la reunió preliminar dels elements Nacionalistes Republicans, de Girona, al fi de constituir i orientar la nostra actuació política. Ben esperansadora va ser ella per quan, el nombre dels reunits, i la personalitat dels mateixos, casi tots ells joves, actius, i nous dintre les lluites polítiques sobrepujaven al càlcul que havien fet els convocadors.

En principi i ab la més entusiasta unanimitat, va acordarse la constitució de la entitat Nacionalista Republicana, i al objecte de concretar i reglamentar la nova fundació, va convocarse a una segona reunió, pera demà *dilluns 26 de desembre*, en el local de la Redacció de CATALANITAT, carrer de'n Vern, núm. 18, ahont poden dirigir les seves adhesions, tots quants desitjin ingressar en la Societat Nacionalista.

S'espera dels nacionalistes republicans de Girona, que cooperaran amb totes les seves forses, a fi de que la entitat que vá a fundarse, sigui forta, i vigorosa, en bé dels ideals de llibertat que la animan, i que no deixaran de concorre a la nova reunió convocada, ja personalment, pera millor avinensa en la discussió de les bases fonamentals de la societat, ja am la seva adhesió, els qui no puguin assistir-hi.

Notes Socials

Del Congrés

Ha estat molt comentada i elogiadissima la pregunta formulada en el Congrés pel diputat, don Pere Corominas, posant de relleu la trista situació del proletariat carrilair i demanà al ministre de Foment que inclogui en la llei d'accidents del treball a dits obrers de ferrocarrils.

Además, digué que tampoc disfrutaven de sou, durant ses malalties ni dels beneficis del descans dominical i se queixá de que a Espanya s'els obligui a treballar 16 hores diaries i, que quan els trens venen retrassats, no s'els compta pera les hores de treball.

Descrigué eloquentment les penalitats que'ls fan sofrir i el sord egoisme de les Companyies. Esmená innombrables casos d'enormes abusos comesos en perjudici de aquets infelisos obrers.

Llegí reglaments an els que les companyies dicten ordres draconianes manca des de tota lògica i naturalitat.

Digué després en belles paraules, que la situació dels empleats carrilaires ens posa al descobert davant d'Europa.

En Pau Iglesias, corroborá les declaracions de'n Corominas aportant alguns datos sobre el treball dels obrers ferroviaris, que impressionaren fonament a tota la Cambra.

Les societats obreres «La Dependencia Mercantil» «La Escarpa» i «El Arte Fabril», han presentat recurs contra la validés de les eleccions de vocals obrers de la Junta Local de Reformes Socials celebrades darrerament.

La Junta Local de Reformes Socials, acordá en la sessió del dijous passat, socorrer a les següents entitats: «Círcol Catòlic d'Obrers» ab—50 pessetes: «La Amis-

tad» ab—50 pessetes: «La Dependencia Mercantil» ab—50 pessetes: «El Ateneo Obrero» ab—50 pessetes: «La Escarpa» ab—50 pessetes: «El Arte Fabril» ab—50 pessetes: «La Creu Roja» ab—50 pessetes: «Germetes del Pobres» ab—50 pessetes: «Gerona Esperantistaro» ab—50 pessetes: i «La Caritat» ab—78 pessetes.

TOTAL 528 pessetes; producte de les multes imposades per infraccions del Descans Dominical.

Teatres

Dijous, en el Coliseo Imperial, la Companyia de joves entusiastes, aficionats al art dramàtic, va debutar, posant en escena el drama del nostre país, el conegut periodista D. Josep Morató «Les Arrels» i la comedia «Gent d'Are».

Després d'un ben escrit parlament, que llegí el Sr. Ribas en el quin posava de relleu els propòsits qui animen a aquell nucli de joves, de donar a coneixre les mellors produccions dels nostres autors, i les més renomades traduccions de la escena extranya, poguerem apreciar la tasca de la novella societat i l'art que mostraven en la interpretació dels principals personatjes de la obra.

No es oportú avui fer una crítica, del llur treball, pot haver-hi petits defectes, que la costúm de les taules farà desaparèixer ben tost, sobre tot si tenen ells en compte que la principal condició escènica es la naturalitat, la comprensió del personatge que's crea, i si logran defugir tots els afectismes teatrals tant peculiars en les obres de la passada generació.

L'estudi de la obra, es lo que ha de donar-li el triomf.

Que ells seutin verament l'obra que han d'interpretar, que fassin l'art per el art, i sobre tot que procurin escullir les obres, ja que la que triaren pera debutar no es pas la més apropiat pera donar èxit al treball que suposa la seva interpretació.

«Arrels Mortes» es una de tantes obres que no debien haver-se escrit.

Nosaltres felicitem entusiastament a la Companyia de joves aficionats, i els hi desitjem nous triomf en la llur empresa.

Ha sollicitat l'arrendament del teatre de Novetats de S. Feliu de Guixols, pera donar-hi un seguit de representacions, durant la vineta temporada de Cuaresma, la Companyia Dramàtica en la qual forma part la eminent actriu Donya Carmen Cobeña.

Es de doldre que totes aquestes bones companyies puguin anar pels teatres de poblacions de molt menys importació que la nostra Ciutat, sense que tinguem el gotj de que s'aturin en el nostre Teatre Principal, en el qual fa molt temps sembla haver-hi mort l'art, i el públic.

Avui deu debutar en el Teatre Principal, una Companyia de Sarzuela i Opereta Castellana, de la qual forman part com a Director d'Orquestra Don Conrad Molgosa i com a Director i primers actors Don Pere Valdeperes i Don Miquel R. Torres; i les primeres tiples Senyores Mercés Tressols, Josefina Grillot, Melcior, i Robles.

El programa artistic consta de algunes de les populars operetes de més èxit de la temporada, com son «La Corte de Faraón» «La Viuda Alegre», «El Conde de Luxemburgo», «La Primpcesa del Dollar», i altres, havent obert un abonament de deu funcions.

Segons els programes, debutará la Companyia, amb les obres «La Viuda Alegre», i «El Diablo con Faldas».

Noves

Ens enterem per la premsa local, que la propietaria d'una distingida casa comercial d'aquesta ciutat, coneguda per les seves lloables iniciatives, tracta d'organitzar una cavalcada biblica, en la vetlla de Reys al fi de repartir juguets i robes entre els nens pobres de la Ciutat.

Com sigui qu' ha demanat al Ajuntament una subvenció a tal objecte, ha donat llóe a la censura més ó menys imparcial, de part de la premsa, atenentse a que aquella senyora, ab la cooperació de la Ciutat, fa el seu reclam.

Nosaltres no duptem ni un moment en aplaudir la iniciativa que ha tingut aquella, i es de doldre que no solament no sigui secundada, si no que se la combati aixís, ja que encara que sobre el fi de caritat tingués el que se li suposa, de propaganda comercial no dexaria per aixó de ser un acte ben meritori, i que tart o de hora havia de redundar en benefici de Girona.

Hem rebut un exemplar del discurs que el diputat a Corts pel districte de La Bisbal, l'estimat amic i correlligionari D. Salvador Albert, pronunciá en les corts sobre l'impost de transports.

S'ha anunciat la propera publicació de un setmanari humoristic, en aquesta ciutat, titulat «Gerona Alegre» o Passiho-bè dirigit, redactat i administrat pel popular Racorni.

Desitjem que sigui un fet.

El partit Republicà Federal de aquesta ciutat, en la reunió celebrada el dia 8 del actual, va acordar ingressar en l'«Unió Federal Nacionalista Republicana» i pendre part en l'Assamblea d'organización de la mateixa, convocada pera els dies 6, 7 i 8 de Janer pròxim, a quin fi participa a tots els seus correlligionaris que desitjen adherirse a la U. F. N. R. que deuen incloure en el Cens que se ha overt per aqueix objeté en el «Centre Federal»—carrer de Mercaders, 16, 2.º, Café Girona—el qual se tancarà el dia 26 del corrent a les 3 de la tarda, procedintse a les 3 i mitja a la elecció de sis representants pera concorre a l'esmentada Assamblea, de conformitat am les bases d'organización de 24 d'Abril i convocatoria de 20 de Novembre pròxim passat.

Se troba malalt, ja fa alguns dies, el nostre estimat amic i coloborador don Carles Rahola. Fervorosament li desitjem una prompta curació.

En la Junta general que tingué diumenge passat el Centre de Unió Republicana d'aquesta Ciutat, se acordá, per majoria, l'adherirse a la Unió Republicana Nacional.

El governador civil ha desestimat els recursos d'alsada interposats contra els pressupostos municipals, que tant han agitat l'opinió de Girona, de manera que resulten virtualment ja aprovats.

Desde lo primer de janer, ja comensaran a cobrar ses dietes per enfermetat i paro forsos, els associats de la ja nombrosa i nobell Montepio de Dependents del Comers i de l'Industria.

SECCIO D' ANUNCIS

Agustí Gallostra SASTRERIA

Trajos exclusivament a mida
Besadó 2, y Peixeterias Velles, 13.- GIRONA

L. DALMAU PLA TALLER DE MÀRBRES DE MIQUEL QUINTANA

Pedres del país y extrangeres. Especialitat en làpides Cort-Reial 4.-GIRONA

VIUDA Y FILLS DE S. FORNÉS S. C.

Vins, Alcools, Tartres y Olis
GIRONA Y LLANSÀ

VOLEU VESTIR ELS NENS ELEGANTS Y AM ECONOMIA?

Raimonda Creuhet

SOMBRERERIA

Rambla Llibertat, 29

GIRONA

VI COLL: TONIC = NODRITIU a base de Quina - Kola-Carn
ALIMENT FISIOLGIC COMPLERT, perfectament asimilable y per lo tan, de resultats admirables, en les ANEMIES, CONVALESCENCIES CLOROSIS, PÉRDUES DE FORSES, etc. etc.
Preparació y Venda: - FARMACIA COLL - 3 PESSETES FRASC

BODEGA LLACH

Suero - Vacunació

ab garantia
del bestia porqui

Progrés, 20, 2.º 1.ª. GIRONA

LA PEGUARIA CATALANA SOCIEDAD ANONIMA
Capital Social 50.000 Pesetas
Suero-vacunación con garantía del ganado de cerda

ESPARDENYERIA PARISIEN
Especialitats extrangeres
Indeformable, Tennis, Liséré, Preven-salas, Trepóinte per senyoretés etz., model pera excursionistes y cassadors
BALLESTERIES, 26 - GIRONA

Narcís Dalmau
Perruquer
Ciutadans, 1 pral.-GIRONA

Elixir Digestiu COLL
a base de
Pepsina = Pancreatina = Diastasa
Cloruru cocaina y Elixir Garús
Aconsellem a tots aquells malalts del estomag que no hagin trobat remei en cap de les nombroses especialitats preconisades com a digestives, assagin un frasc del nostre Elixir
Elaboració y Venda
FARMACIA COLL
3 Pessetes frasc

Guanos complets
superfotats de l'acreditada
Companyia Bourdalaise
FRANSA
Representant en la provincia,
Josep Canals
-COLOMÉS-

Farmacia del Mercadal
Bernardes, 2. GIRONA : L. de LLOBET : : : : : Teléfon, 203 : : :
Análisis químicos, aigues minerals, oxigen pur, específics, vins, xa-rops y reconstituents de primera qualitat
Escrupulositat en el despaig de receptes

KIOSC
MARULL
Venda de periódics y re-vistes nacionals y ex-trangeres
S'admeten suscripcions d'aquest periódic
Rambla d'Alvarez.- GIRONA

Xocolata Reconstituenta "EXCELSIOR"

A BASE DE GLICEROFOSFAT DE CALS I NOU DE KOLA

Es el més pràctic i el millor de tots els reconstituents i de tots els xocolates.-Indispensable a les persones dedicades a treballs mentals, als convalescents i als neurastènics.-Util als infants i a tot el món.
UNA PESSETA 'LS 200 GRAMS

Demans en farmacies, droguerias i ultramarins.-Preparat per J. DEULONDER, Farmacèutic
Dipòsits: Girona; Ortopedia, Perfumeria i Centre d'específics: FIUS, Plassa Constitució, 12.-La Bisbal; FRANCESCO ROURA.-Olot; ISIDRE CALBETON.-Palamós; SENYOR TOLOSA